

1. Yleistä

Yhdistyksen tarkoituksena on

- toimia rautatiematkustajien (kahden kiskon varassa tapahtuvan joukkoliikenteen käyttäjien) etujen ja oikeuksien ajajana,
- koota rautatiematkustamisesta kiinnostuneet tahot toimimaan etujensa puolesta,
- valvoa vapaan kansalaistoiminnan keinoin rautatiematkustajien etuja yhteiskunnassa ja markkinoilla ja
- toimia rautatiematkustuksen suosion kasvattamiseksi ja palvelutason parantamiseksi.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

- vaikuttaa rautatiematkustusta koskevaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja lainsäädäntöön sekä rautatiematkustuksen suosioon ja palvelutasoon tekemällä esityksiä ja aloitteita sekä antamalla lausuntoja,
- järjestää seminaareja ja kokouksia,
- harjoittaa tiedotus-, tutkimus- ja julkaisutoimintaa,
- järjestää opintomatkoja jäsenilleen ja
- voi olla jäsenenä sen tavoitteita edistävissä kotimaisissa ja kansainvälisissä yhteisöissä ja elimissä.

Tavoitteena on kasvattaa jäsenmäärää näkyvyyttämme lisäämällä muutoinkin kuin omilla internetsivuilla ja siten lisätä yhdistyksen painoarvoa raideliikenteeseen liittyvässä päätöksenteossa. Käytetään hyväksi muun muassa erilaisia rautatiematkustukseen liittyviä tilanteita ja henkilökohtaisia kontakteja.

2. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Annetaan lausuntoja ja kannanottoja viranomaisille sekä laaditaan yleisölle suunnattuja kannanottoja. Seurataan yhä henkilöjunaliikenteen kilpailuttamisen edistymistä ja tehdään tarkempia esityksiä myöhästymiskorvausten kehittämiseksi.

Hallituksen jäsenet laativat myös kirjoituksia tiedotusvälineisiin.

3. Seminaarit ja kokoukset

Pidetään sääntömääräinen yhdistyksen kokous.

4. Tiedotus- ym. toiminta

Kehitetään yhdistyksen verkkosivuja siten, että luodaan jäsenille oma osio ja hallituksen jäsenille keskinäinen yhteydenpitojärjestelmä. Jatketaan myös jäsentiedotteiden toimittamista

5. Opintomatkat

Ei ole suunnitteilla.

6. Yhteistoiminta

Jatketaan toimintaa European Passengers' Federationin (EPF) jäsenenä. Aloitetaan myös jäsenyhteistyö Suomen Liikenneliitto SuLi ry:ssä. Tehdään muutoinkin yhteistyötä sekä kotimaassa että ulkomailla ja harkinnan mukaan liitytään myös muihin järjestöihin.

Kemijärvellä huhtikuun 9. päivänä 2011

SUOMEN RAUTATIEMATKUSTAJAT RY:n (SRM) STRATEGIA

Miksi rautatiematkustajien etujärjestö?

Sisämaan ja Kemijärven yöjunayhteydet lakkautettiin 1.9.2006. Siitä alkoi kymmeniä tuhansia matkustajia koonnut kansalaisliike, jonka aloitteellisuuden ja aktivismin ansiosta Kemijärven yöjunayhteys palautettiin 1.3.2008. Tällöin perustettiin myös Suomen Rautatiematkustajat ry ajamaan matkustajien etuja. Sisämaan yöjunien palauttamiseksi oli laadittu vetoamus, jonka allekirjoitti 22.000 kyseisten yhteyksien tarvitsijaa. Matkustajien vaatimuksiin ei kuitenkaan vastattu. Tämäkin osoittaa, että kansalaisjärjestöä tarvitaan.

SRM on kansalaisjärjestö, joka haluaa kehittää raideliikennettä koska:

- 1) samalla edistetään ihmisten sosiaalista tasa-arvoa eri puolilla maataamme,
- 2) samalla tuetaan ihmisten mielekästä arkea Suomen mittakaavassa ruuhkaisilla kaupunkialueilla,
- 3) raideliikenne edistää ekologista ja miellyttävää matkailua,
- 4) raideliikenne tyydyttää ihmisten liikkumistarpeita luonnonvarojen ja energiaa säästämällä (kestävä kehitys) ja
- 5) toimiva raideliikenne edistää elinkeinoelämää.

Yhdistys edistää matkustajan näkökulman huomioon ottamista raideliikennettä koskevassa päätöksenteossa.

Yhdistyksen tavoitteina on:

1. kehittää valtakunnalliseksi rautatieliikenteen kuluttajajärjestöksi, jota kuunnellaan tehtäessä päätöksiä. SRM on tulevaisuudessa vaikuttava sidosryhmä yksityisille toimijoille, kunnallisille ja valtiollisille viranomaisille sekä muille raideliikenteeseen vaikuttaville tahoille.
2. kehittää kaukoliikennettä ja palauttaa sisämaan yöjunayhteydet muun muassa elinkeinoelämän, koulutuspolitiikan ja sosiaalisten siteiden säilyttämiseksi. SRM on tehnyt vaihtoehdoisen esityksen yöjunareitiksi, joka vähentäisi virallisen selvityksen mukaisia tappioita.¹
3. kehittää lähiliikennettä pääkaupunkiseudulla ja edistää sen aloittamista muilla raiteiden halkomilla kaupunkiseuduilla. Liikennepaikkoja ei saa lakkauttaa eikä asemien aukukioaikaakaan muuttaa ilman viranomaislupaa ja kansalaisten kuulemista. Pääkaupunkiseudulla tarvitaan HSL+ -lippu, joka sallii myös kaukojunien käytön.
4. poikittaisliikenteen ja muiden hiljaisten rataosuuksien liikenteen vahvistaminen.
5. edistää kestäviä, harkittuja ja kustannuksiltaan järkeviä ratkaisuja nykyisen junaliikenteen luotettavuuden ja toimivuuden ongelmiin. Ratkaisujen perustana ei saa olla niiden "mukavuus" LVM:n virkamiesten tai VR:n näkökulmasta. Junamatkustajien näkökulma on otettava huomioon!

Toimintatavat tavoitteisiin pyrkimiseksi:

Hankitaan lisää jäseniä. Tähän voi jokainen yhdistyksen jäsen osallistua.

Osallistutaan keskusteluun raideliikenteen organisoinnista. Emme kannata markkinaliberalismia, vaikka esitämme vaihtoehtona kilpailun lisäämistä. VR:n yhtiöittämisen jälkeen sen toiminnan yhteiskuntatapolittinen ohjaus on kadonnut. Kilpailutuskeskustelu on välttämätöntä, koska nykyinen julkista sektoria liberalisoiva yhteiskunnan kehittämisideologia sulkee pois muita ohjauskeinoja.

Kilpailuttaminen ei tarkoita yksityistämistä vaan sitä, että muiltakin kuin valtiolliselta VR:ltä palvelua voidaan ostaa laatu ja hinta määrittelemällä. Valtion omistaman VR:n tehtävä on määritelty yhtiöjärjestyksessä: voiton tuotto myymällä kuljetuspalveluita sekä niihin liittyviä toimintoja. Valtio ostaa yhteiskunnallisesti tärkeitä, mutta liiketaloudellisesti heikosti kannattavia liikennepalveluja. Heikosti kannattavista lentoreiteistä valtiolle tarjouksen voi jättää useakin lentoyhtiö, mutta kiskoilla vain VR. Miten taataan yhteiskunnallinen edullisuus, kun monopoliyhtiön kustannusrakenne on liikesalaisuus? Asetelma mahdollistaa sen, että VR on saanut ajaa alas hiljaisempia toimintoja ja voinut keskittyä kermankuorintaan vilkkailla reiteillä. Tämä on mahdollista vain monopolille.

Käytännössä SRM toimii pyrkimällä vaikuttamaan päätöksentekoon valmisteluvaiheessa tärkeimpien alan toimikuntien kautta sekä antamalla julkilausumia ja tiedotteita. Tarvittaessa laaditaan valituksia asianomaisille tahoille. Kirjoitetaan lausuntoja muun muassa rautatiehankkeiden YVA-selostuksiin, liikenne- ja viestintäministeriön ohjelmiin ja muihin vastaaviin asiakirjoihin. Jäsenet tekevät mielipidekirjoituksia ajankohtaisista asioista.

SRM:n argumentointi perustuu kahteen lähtökohtaan:

- 1) Tiedämme, minne ihmiset haluavat junalla päästä ja millaista palvelua he haluavat.
- 2) Asiantuntijamme kykenevät kriittisesti arvioimaan hankkeita ja ottamaan kantaa niiden mielekkyyteen. Siksi voimme tehdä omia konkreettisia aikataulualoitteita ja vastaehdotuksia esitetyille aikataulusuunnitelmille.

Tämä strategia on vahvistettu yhdistyksen päätösvaltaisessa vuosikokouksessa Kolhossa 9.4.2011 ja sitä toteuttaa yhdistyksen hallitus muiden jäsenten tuella.

¹<http://www.rautatiematkustajat.fi/AvLiite01072010.pdf>